

הכתרת

גליון מס' 35

אייר – סיון

תשס"ח

מיועד בעיקר לאברכים בעצמם.

תגובות ניתן לשלוח למערכת 'הכתרת'
ת.ד. 57375 ירושלים.

הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

"ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, בהלבשה... בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות! היש לך הטעיית היצר גדולה מזו?" (הגר"א קוטלר זצ"ל)

דברי גדולי ישראל שליט"א*

(בכנס למנהלי סמינרים. אדר ב' תשס"ח)

מין הגר"ש וואזנר שליט"א

אמר הכתוב: "כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך... והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך". ידוע בש"ס כי פסוק זה הוא מקור דיני הצניעות. הוי אומר כי רצון הקב"ה הוא כביכול להיות מתהלך בקרב מחניך, להשרות את שכינתו יתברך בארץ, וזו בעצם תכלית הבריאה המבוטאת בכליל היצירה, בנין המשכן ובית הבחירה. ובכל חג ובכל יום, אנו מעתירים: 'ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבת... השב שכינתך לציון ברחמים', ואנו מחכים בכל עת שהקב"ה יחזור לירושלים ולא יראה ישראל ברחמים גדולים.

ואולם הקב"ה תולה את הזכות של 'מתהלך בקרב מחניך', בתנאי שלא יראה בך ערות דבר. משורש האזהרה הזו אשר בכתוב, נדרשים בדברי חז"ל בגמרא ובספרי, 'ערות דיבור', דיבור שלא כהוגן, דברים מיותרים וחלילה גרוע מזה, עד שאמרו כי אפילו שיחה קלה בין איש לאשתו מגידין לו בשעת הדין, וכן שאר דיני צניעות נדרשים מכאן. **הצניעות היא אפוא המאזניים המודדים ומכריעים, האם תשרה שכינה בישראל, או אם חלילה לא.**

הגמרא במסכת סוטה מתארת את הימים הטובים של כלל ישראל: 'אמר רב חסדא, בתחילה קודם שחטאו ישראל היתה שכינה שורה עם כל אחד ואחד - וכדברי רש"י במקום: "בביתו", שנאמר כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך, כיון שחטאו - נסתלקה שכינה מהם, שנאמר ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך'. השכינה כביכול התהלכה בקרב מחנה ישראל, עברה מבית לבית, לשרות עם כל אחד ואחד בביתו, כי בכל בית יהודי היו נוהגים בצניעות, תוך שמירה על 'ולא יראה בך' כפי שהעידה קמחית על עצמה: 'מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שער'. ומאידך, על כותלי וקורות ביתו של אדם אומרים חז"ל שהם מעידין עליו, ואוי לנו מיום הדין בו 'כותלי הבית יוכיחו', שהרי הצניעות היא התנאי של השראת השכינה.

יש מאמר חז"ל בבראשית רבה, אשר בו טמונה ההוראה עד כמה חובה להשקיע כוחות ומאמצים כה רבים בחינוך בנות ישראל לצניעות, כי בעת בריאת האשה 'על כל אבר ואבר שהיה בורא בה היה אומר לה: תהי אשה צנועה, תהי אשה צנועה'. זאת משום שבלי הציווי והחינוך לצניעות, עלולה היא להיות בדרך הטבע גורם להיפך הצניעות, לכן ביקש ממנה הקב"ה וחזר וביקש: 'תהי אשה צנועה, תהי אשה צנועה'.

מצות החינוך לצניעות מוטלת על המחנכים, הפועלים בדור שזכה להיות משקיע הרבה בחינוך. מכירים אנו את ההיסטוריה של כלל ישראל, והרבה גדולים וצדיקים זכינו לשמש וגם לראות ולשמע מהדור הקודם, והרינו יכולים לומר כי דורנו זכה לדבר שלא זכו לו דורות קודמים.

בדור ההוא ראיתי את ההבדל הנורא בין האבות והבנים לומדי התורה, ובין חלק הנשים והבנות. לכן אכן יסדו את 'בית יעקב'. זכורני ביושבי בבית המדרש בלובלין, התיישב לידי יהודי לא מוכר ונאנח עמוקות משברון-לב. שאלתיו מה מעיק עליו

המשך בעמ' הבא

מין הגרא"ל שטיינמן שליט"א

על דבר זה דברו כבר כמה פעמים והוא נוגע מאוד לכלל ישראל. על שום דבר לא נאמר בתורה 'ושב מאחריך', אף לא על עבירות חמורות ביותר, רק על 'ערות דבר', נאמר 'ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך', שזה מצב של הסתר פנים, ובמצב של 'ושב מאחריך' עלולים לבוא, צרות ואסונות רח"ל.

בתקופתנו אנו רואים רח"ל שיש כל כך הרבה צרות ואסונות בכלל ישראל, נורא ואיום, כל מיני מחלות ותאונות דרכים וכל מיני דברים, נשים אלמנות, כשרואים שיש כל כך הרבה אסונות, זו מציאות של 'ושב מאחריך'. א"כ זה דבר חמור מאוד.

אנשים במצבים כאלו מחפשים כל מיני סגולות כדי לעצור את הצרות, אבל צריך לדעת שצריך להתחזק מאוד בגדרי הצניעות, כדי שלא ימצא בך ערות דבר ושב מאחריך, שבמצב זה, רח"ל, עלולות להגיע כל הצרות. ההתחזקות בגדרי הצניעות היא זו שיכולה לעצור את המשך המצב הנורא הזה.

חוסר זהירות בגדרי הצניעות, מלבד מה שהיא בעצמה עבירה חמורה, היא גם גורמת להכשיל את האחרים בעבירות, רח"ל, דברים הכי חמורים, ובוודאי שכל אחד ואחד רוצה לעצור את הדברים האלה, ובוודאי שכל אחד רוצה להתחזק ולעצור את זה, צריכים להתחזק בעניין זה וכל אחד צריך לראות מה הוא יכול לעשות כדי לחזק את הענין הזה.

הגאון מוילנא אומר באיגרת הגר"א במהדורת ארם צובא: כי זה כל האדם, לפתח חטאת רובץ ושליט עליו יצרו, התבלין שלו לזכרים עסק התורה ולנזקות הצניעות. ממילא בזה היצה"ר נלחם הכי הרבה, כי הוא יודע שזה התבלין לפיתויים שלו, ולכן תמיד הוא ינסה להכשיל את הזכרים בכיטול תורה ואת הנשים בצניעות.

ממילא, כשאנשים רוצים להתחזק הם מחפשים כל מיני דברים בכל מיני נושאים, כי לזה יצה"ר פחות מפריע, כי זה לא התבלין כנגדו. הוא מפריע לדבר שהוא תבלין כנגדו. לכן זה כל כך חשוב להתחזק הן לאנשים בלימוד התורה והן לנשים להחמיר מאוד בגדרי הצניעות שהוא הדבר הכי גרוע שהיצה"ר נלחם בו וצריך לשבור אותו וגם כדי שלא יהיה מצב של 'ושב מאחריך', ח"ו.

והוא סיפר כי שמונה בנות לו, ושבעה מהן התנכרו רחמנא ליצלן לאביהן שבשמים והן מחללות שבת. את הבת השמינית הכניס ל'בית יעקב' אצל הצדקנית מרת שרה שנייר, והנה היא הולכת בדרכי התורה, וכמובן שומרת את השבת והכשרות.

לפני בוא הדור הזה, על תחלואיו הרוחניים הנוראים, כאלה שההגדרה 'שואל תחתית' היא מועטה עבורן, הקדים הקב"ה תרופה למכה, וברצון ה' להשגיח בהשגחה עליונה על עמו, התחזק החינוך בדורנו יותר מכלל הדורות. כי בדורות עברו, או שהילדים זכו ללכת מעצמם בדרך שראו מאבותיהם, או שההורים השקיעו מעט בחינוכם. כיום, אנו מלאים בחסדי ה' בבתי ספר, 'בית יעקב' ומוסדות אחרים, ספוגים יראת ה'. במחננו עדרים של מאות ואלפי מחנכים ומחנכות, שיש להם את החוש ודרך החינוך, להציל מסכנת הירידה לטמיון חלילה, הנובעת מחלק ה'חילונים' שיש למרבה הכאב בכלל ישראל.

בספר דניאל מתואר המצב שבו יהיה שרוי כלל ישראל לפני ביאת משיח צדקנו, ימים שבהם גורל כלל ישראל יעמוד על כוחט השערה. אחרי שהוא מדבר על הקץ, מה שאסור לגלות, חותם בכתוב: 'והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד'. הגמרא במסכת בבא בתרא דורשת את הכתוב על מלמדי תינוקות ועושי צדקה, 'ומצדיקי הרבים ככוכבים - אלו מלמדי תינוקות'.

וכאשר מתבוננים, מדוע מגיע כך לכלל ישראל בתקופה האחרונה לפני הגאולה, ניתן להבין כי הנביא אומר על פי ה', שמה שיציל בדור האחרון - הוא זיכוי הרבים בחינוך. אין מדובר בתינוקות בלבד, כי על פי ה'נודע ביהודה', תשב"ר הכוונה עד שמונה עשרה. חינוכם של צעירי בני ישראל, יכול לעכב הגזירה מכלל ישראל.

ולמה 'כוכבים'? - כי על פי דברי חז"ל הכוכבים נמצאים תמיד, אם כי ביום מאפילה עליהם השמש ואינם נראים. כאשר המחנכים משפיעים על הצאן יומם ולילה, על בני ישראל תשב"ר ועל בנות ישראל, וכדברי שלמה המלך בנוסח שנשאר לתמיד: 'גם כי יזקין לא יסור ממנה', ומחדירים בהם את ענייני הצניעות - הרי שבימים שלפני ביאת משיח, זה עוגן ההצלה להציל את הדור.

הכתוב במתן תורה אומר קודם 'כה תאמר לבית יעקב', ורק אחרי כן 'ותגיד לבני ישראל'. כי אם אין 'בית יעקב', אם אין דרכי ישרים אצל הנשים בבית היהודי, אפשר להיות בקי בבבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, תוספתא ומכילתא, אך לא יכון שם בית יהודי ראוי. החובות הלכות אומר כי כמו שמים ואש אינם יכולים להחזיק במקום אחד, כך לא יוכלו להיות יחד אהבת עולם הזה ואהבת העולם הבא. ולהיפך, אם נזכה להעמיד בנים יקרים ביראת ה' ובתורתו, בני ישיבות מצד אחד, מאידך בנות ישראל הצנועות, הרינו מקימים לגיון של מלך מלכי המלכים הקב"ה, אשר ראוי לקבל פני משיח צדקנו רוח אפינו משיח ה'.

פניני הכתר

ערכו של הידור קטן

מעשה נפלא סיפר רבי אברהם קלמנוביץ זצ"ל, בשם אביו שהיה נוכח בכנסיה הגדולה של אגודת ישראל בויה, בשנת תרפ"ג. באסיפה זו השתתפו כל גדולי הרבנים, האדמו"רים וראשי הישיבות מכל רחבי אירופה. בראשם בלטה דמותו של רבן של כל בני הגולה, הזקן והישיש, ה"חפץ חיים" זצ"ל.

מעמד אדיר ונורא זה, שהיה מעין אסיפת ראשי הסנהדרין בלשכת הגזית, השאיר את רישומו העז והמרומם בליבות הרואים לכל ימי חייהם.

לפני מעמד הפתיחה, נתעורר ויכוח בין הנאספים בקשר להוספת וילון בערת הנשים. היו שטענו כי יש להוסיף וילון לעזרת הנשים, כי ללא וילון אפשר לראותן. והיו שטענו, שאין בכך כל צורך. עזרת הנשים גבוהה מאוד, ומי ירים ראשו כל כך כדי להסתכל!?

הויכוח לא נגמר, זה היה טוען בכה וזה היה טוען בכה, עד שנמנו וגמרו לשאול את מרן ה"חפץ חיים" בכבודו ובעצמו, וככל היוצא מפיו, כן יעשו.

ה"חפץ חיים" שמע את השאלה בכבוד ראש, והשיב: "מהי הצרה הגדולה והגזרה הקשה ביותר שיכולה להיות על כלל ישראל" - והשיב ה"חפץ חיים" בעצמו - "אם הקב"ה עוזב אותנו!! והסביר ה"חפץ חיים": "אם הקב"ה עמנו ואינו עוזב אותנו, אז מתקיים בנו הפסוק: 'גם כי אלך בגיא צלמות, לא אירא רע - כי אתה עמדי', וה' יתברך שומע בקשתנו מיד, שנאמר: 'טרם יקראו ואני אענה'. אולם אם, ה"ו, הקב"ה עוזב אותנו ומסתיר את פניו, אז - 'הסתרת פניך הייתי נבהל', ומתפללים ולא נענים, שנאמר: 'ולא שמע ה' לקולכם ולא האזין אליכם' (דברים א, מה). 'זבפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם' (ישעיהו א, טו)."

והנה, ממשיך "חפץ חיים" ומבאר: "מהי העבירה היחידה בכל התורה כולה, שעליה נאמר העונש הנורא הזה שהקב"ה עוזב אותנו? ושוב ענה ה"חפץ חיים" בעצמו - "חוסר צניעות!!", שנאמר: 'ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרריך'."

אם כן סיים ה"חפץ חיים" - כל הידור שאפשר לעשות ב'ולא יראה בך ערות דבר' הוא מצוה גדולה וחובה קדושה לעשותו. הכל כדאי!!

הוסיף הרב קלמנוביץ ואמר: ה"ח"ח לימד אותנו כאן חידוש גדול, שהשגחת ה' עלינו בנויה דרגות דרגות. כאשר אישה מהדרת בצניעות נמצא הקב"ה יותר איתנו. פחות הידור, הוא קצת פחות איתנו. הדרגה של גילוי פניו לעם ישראל תלויה בדרגת צניעותם. (עולמות של טוהר עמ' 93)

במה לצניעות

לכבוד עלון הכתר

אני הקטן אברך ליטאי בן ליטאי בן ליטאי [גם מוצאי מליטא כפשוטו, וגם שייך לחוג הליטאי], כל ימי למדתי בישיבות ליטאיות ואצל רבנים ליטאיים מובהקים. והנה לאחר הביור נבחר לי כי דעת רבותינו מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל ויבלחטי"א מרן הגר"י אלשיב שליט"א ומרן הגר"ש אויערבאך שליט"א ומרן הגר"י קרליץ שליט"א ומרן הגר"ש וואזנר שליט"א, שיש עדיפות למטפחות על פני פאות.

לאחר פרשיית הפאות מהודו עודדתי את רעיתי להחליף מפאה למטפחת, ומה אומר ומה אדבר, לא רק שלא חסר לנו כלום מזה, אלא אדרבה מאז אנו מרגישים שמחה ואושר מופלגים על המראה היהודי האמיתי המקורי, ללא זיפוס, ללא תירוצים והתחמקויות, ללא חיקויים עלובים של הגוים, מראה יהודי אותנטי! כפי שבודאי נראו האמהות והנביאות הקדושות.

ועוד נקודה אחת אוסיף, כי את האמת - ניתן אמנם להשתיק, ניתן לכסות עליה, לפזר מידע מטעה בקרב הציבור כאילו שכל הגדולים סוברים שהפאה עדיפה, ניתן ללעוג לאלו הצועדים בה, ואף להרחיקם ממשרות הוראה חשובות, אבל לאמת יש מעלה אחת - לעולם לא ניתן לנצח אותה. כי האמת נשארת תמיד "אמת", האמת מדברת בעד עצמה, ולא משנה כמה אנשים מסכימים להודות בה.

הנני קורא בזאת מלב אל לב לכל אחי ורעי האברכים הליטאים, לעזוב את כל הנגיעות וההצטדקויות, ולהכיר באמת הפשוטה והתמימה שאין דבר טהור ויפה ו"בן-תורה"דיק"י יותר מכיסוי ראש אמיתי, הלא הוא כתר המלכות המעטר בחן את ראשה של האדישע מאמע.

אחי היקרים והאהובים, הבה ונבעט בבוז באופנה הגויית המבחילה, ונחזור בפרהסיא, בגאון, בצואר נישא ובקומה זקופה - היישר אל חיק מורשת אבותינו העתיקה. בידידות נאמנה לכל עמלי התורה מ. פ. ירושלים

יהודי יקר! שלוחו של אדם כמותו! אנא הרם את תרומתך עבור המשך הוצאת העלון, וקנה לך שותפות מלאה בחיזוק הצניעות וזיכוי הרבים. כל תרומה תתקבל בברכה. בתרומה של 100 ₪ ומעלה ניתן להזכיר שם בעלון. ניתן לפנות לטל' 02-5022132

שידוכים!

שדכנים למשפחות ליטאיות המעונינות במטפחת.

03 - 9335045 (בשעות הערב)

077 - 5543311 (מטפחת בלבד. בתשלום)

להצלחת התורמים מבית הכנסת יוסף חיים - קטמון & להצלחת כלל ישראל & זיווג הגון ר.ח. בת ס.ר. & לזכות התורמים להפקד בזרע של קיימא בקרוב & לע"נ הגה"צ רבי מנחם מנדל ב"ר חיים לייב פריימן זצ"ל משגיח דישיבת אבן ישראל & לע"נ מטילדה מזל טוב בת ידידיה ורחל &